

ATTACK

MOT

SJÄLVUPPGIVELSEN

CLAES ROBACH

Av de tre här återgivna predikningarna hölls den första den 20 oktober 1963 i Oscarskyrkan, den andra den 27 oktober i Seglora kyrka på Skansen och den tredje den 17 november i Lida idrottskyrka, Tullinge. De två första har refererats och kommenterats i dagspressen. Claes Robach är komminister i Oscars församling, Stockholm.

AB SEELIG OCH CO

I distribution

Stockholm 1963

Christer Lilliehöök
Villa Maria
1824 Caux

Claes Robach

ATTACK MOT SJÄLVUPPGIVELSEN

Tre predikningar
hösten 1963

NITTONDE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

Johannes berättar:

Några av folket, som hörde Jesu ord, sade: »Denne är förvisso Profeten.» Andra sade: »Han är Messias.» Andra åter sade: »Icke kommer väl Messias från Galileen? Säger icke skriften att Messias skall komma av Davids säd och från den lilla staden Betlehem, där David bodde?» Så uppstodo för hans skull stridiga meningar bland folket, och somliga av dem ville gripa honom; dock kom ingen med sin hand vid honom.

När sedan rättstjänarna — som hade blivit utsända för att gripa honom — kommo tillbaka till översteprästerna och fariséerna, frågade dessa dem: »Varför haven I icke fört honom hit?» Tjänarna svarade: »Aldrig har någon människa så talat, som den mannen talar.» Då svarade fariséerna dem: »Haven nu också I blivit förvillade? Har då någon av råds herrarna trott på honom? Eller någon av fariséerna? Nej; men detta folk, som icke känner lagen, det är förbannat.» Då sade Nikodemus till dem, han som förut hade besökt honom, och som själv var en av dem: »Icke dömer väl vår lag någon, utan att man först har förhört honom och uttrönt vad han förehar?» De svarade och sade till honom: »Kanske också du är från Galileen? Rannsaka så skall du finna att ingen profet kommer från Galileen.»

Det är något mycket uppseendeväckande som tilldrar sig i den skildring vi nu tagit del av. Människor har upplevt något som gör att de helt lämnar sitt invanda mönster och tar stora risker. De gör det för EN som tillvunnit sig deras djupa förtroende.

Se på rättstjänarna — poliserna — som vände tillbaka till sina uppdragsgivare utan att ha lytt deras order. Farligt, det. Deras motivering var: »Aldrig har någon talat som den mannen talar.» De visste att de måste bli hårt bestraffade. Men efter att ha mött Jesus, väjde de inte för det. Eller ta Nikodemus, som en gång i skydd av mörkret besökt Jesus och talat ingående om hur man kunde bli en ny människa. Som medlem av judarnas centrala myndighet, synedriet eller Stora Rådet, visste han att han skulle göra sig omöjlig genom att tala för Jesus. Men han gjorde det.

På samma sätt förhöll det sig med folket som betraktade Jesus som den store befriaren för Israel, fast de visste att de därigenom skulle ådra sig de intellektuellas stora misshag. Det kunde kosta dem mycket.

Här är människor som gör något ovanligt och djärvt. Kanske överblickade de inte följderna av sitt steg. Men de hade mött en äkta kärlekens auktoritet, de var ärliga nog att erkänna att det var det bästa de någonsin sett. De lät sig övertygas och kom så att ställa sig i spetsen för en omdaningsprocess, som skulle ge världen ett nytt ansikte. De gick ut ur sin egen lilla värld in i den stora värld, som Jesus öppnade för dem.

Vi möter här trons seger, den övervinnande makten hos Jesus Kristus. Känner vi den makten? Eller har vi låtit den slås bort från vår närhet?

Var och en av oss skulle varje dag kunna stå i förbindelse med Kristi makt. Vi skulle kunna uppleva den re-
nande, frigörande inverkan den har. Vi skulle kunna för-
medla en upplevelse av den till andra. Alla människor i
vårt folk skulle kunna få del av renheten och hoppet i
makten från Kristus. Var och en som kommit Honom
nära känner så väl igen detta som rättstjänarna uttryc-
ker: Aldrig har någon talat så som den mannen talar.

Den som en gång mött makten i Kristi gestalt, glöm-
mer Honom inte. Har Han kommit vid oss, kan intrycket
av det aldrig gå ur. Vi må förneka eller beljuga eller
skända vad som hör Honom till, men det släpper oss
aldrig.

För närvarande kan man på många håll finna en anda
av uppgivelse inför det onda. Det tyder på att man an-
tingen aldrig sett Mästaren eller också att man gör allt
för att försöka stöta bort Honom. Vårt kulturliv upp-
visar ohyggliga uttryck för den kalla råheten, för den
sluga makten och för livsledan. Alla tre går som regel
par om par med den oblyga sexkulten. Där människo-
djuret släppts lös, har man avlägsnat sig långt från Kris-
tus. Jag tror inte att någon ser en framtid i detta, men
man har gått ner sig i någon föreställning om att det är
nödvändigt. Men det är ju inte alls sant. Förfallet är
inte alls oundvikligt.

Det finns en bot för det. Kristus kan ge den. Överallt
där Han gick fram och människor blev ärliga, tog han
dem upp ur träsket, ut ur hopplösheten. Utpressare, skö-
kor och andra uppgivna existenser räddade han. Office-

rare, ämbetsmän, arbetare kom till Honom. Han reste dem till höghet, glädje och renhet.

Jag kan se framför mig ansiktet hos en hård människa, som förlorat sin tro och som slog sig fram. Skicklig och hänsynslös och olycklig. Men han fick sin tro tillbaka. Då förlöstes all den vänlighet och ömhet, som hade varit nedfrusen i åratals och människan blommade upp. Cynismen och hårdheten, som funnits så mycket av, ersattes av tro på människorna och på världen.

Eller den svårt handikappade, som mänskligt att döma var bestämd till klagan och självmedlidande. Men som genom tro på Kristus lärde sig att acceptera sitt lidande och började få omtänksamhet om andra. Han fann en känsla av mening och betydelse trots den yttre begränsningen.

Samma auktoritet och vinnande makt som vi ser prov på i Johannes skildring finner vi runt omkring oss i dag, om vi vill se den.

En ung svensk student som fick tro, började upptäcka hur mycket Kristi makt inverkade på människor. När han låg i militärtjänst arbetade hela tiden den tanken i honom: Vad kan nordisk ungdom ge till världen i dag? Han samlade ett 50-tal jämnåriga som lämnat bakom sig det slappa själviska sättet att leva, som många av oss tror är det enda möjliga. De hade gjort en erfarenhet av en renande kraft i sitt liv. De samlade dessa erfarenheter och uttryckte dem i ett skådespel. Genom detta har de nu under mer än ett år gett ett budskap i stad efter stad i flera europeiska länder. I deras fotspår har det visat sig att människor lärt sig skilja mellan gott och ont och en ny levande tro har växt fram.

Det finns inte något som helst bärande skäl att accepte-

ra någon uppgivelse inför det onda i vår tid. Men skall vi vinna, behövs det en hel del av den där djärvheten som vi finner hos människorna i predikotexten, vi måste våga något, riskera något, gå ut ur vår egen lilla värld som vi har byggt upp och gå in i den stora värld där Kristus är Herre. Där är inte jag själv centrum längre utan Han, precis så som det skedde med rättstjänarna och Nikodemus. Vi måste ha en världsvid renässans av livet i Kristi efterföljd. Det behöver gutas in i affärsliv, industri, politik, uppfostran, konst. Det är ett tidens tecken att prins Philip, hertigen av Edinburgh, i England nu i veckan vid en fortbildningsskola för ungdomar inom industrien framhöll nödvändigheten av att de kristna principerna finner sina vägar in i affärslivet, i pressen och i regeringen. Storheten och värmen i Kristi gestalt behöver finna uttryck i människor som vill glömma sitt eget och i stället utföra det verk Han vill ha utfört. Så att de som förlorat sin tro får tillbaka den igen, så att människor lär sig att leva i värdighet och omsorg om varandra och att ett kulturliv inspirerat av kristen generositet och övertygelse om människans höga värde på nytt växer fram efter år av ödslighet.

Med denna strävan att ge livsmod och tro till världen måste vi ta villkoren som följer med att ställa sig under Kristi herravälde.

Dit hör att vi kommer in i en strid.

»Så uppstodo för hans skull stridiga meningar bland folket.»

Så har det alltid varit och så kommer det alltid att förbli. Även om man kan tycka att det är egendomligt att det som är uppenbart gott skall behöva bli angripet så som Kristus själv blev det. Det hör till livets villkor.

Kristus är föremål för angrepp i vårt samhälle för närvarande — inte från folket. Men från små grupper på skilda håll, som har vissa maktresurser till sitt förfogande. Vi känner igen också detta från texten.

Det är farliga angrepp. Inte därför att de skulle innehålla starka argument. Det gör de inte. Inte heller för att de skulle bygga på några nya upptäckter om människan. Människans natur är sig ganska lik genom tiderna. Angreppen är farliga särskilt därför att de har förmåga att virra till begreppen hos människor med det kristna namnet. Bli det en sönderfallsprocess inom kyrkan och frikyrkorna, då kan man utifrån säga: Se där, Kristus har inte någon makt, ingen verklig betydelse. Bort med honom.

Därför är det utomordentligt viktigt att vi som menar att Kristus är det högsta i tillvaron och samtidigt en verklighet till vardags, att vi tar upp kampen och använder de resurser Gud ger oss, så att den kampen blir trons seger. Att vi vinner människor för Gud och mer och mer präglar folkliv och kultur. Jesus sade: »Jag vill göra er till människofiskare.»

Då måste vi också tänka igenom hur vi skall bete oss i den nuvarande stridssituationen. Rättstjänarna och Nikodemus hade gjort sitt val och de tog konsekvenserna av det.

Låt mig till sist röra vid några aktuella konsekvenser av att ta upp striden i vår situation.

1. Vi behöver fördjupa vår tro och bli kvitt vår ljumhet. Bli så dominerade av Mästaren som människorna här i berättelsen. Sätta Gud före allt det andra vi också tycker

om, människor, saker, karriär, pengar. Det är revolution. När vi blir så förnuftiga att vi gör det till någonting vanligt, kommer samhället att påverkas av det. Låter vi Gud leda, skall vi få tro på framtiden. Varje dag skall bli fylld av mening och av den spänning som kommer av att strida för Guds rike i vår egen tid. Inte alla kommer att tycka om oss för det.

2. Vi behöver hålla samman kring gudstjänsten, där Kristus på ett särskilt sätt kommer oss nära i bön, Herrens Nattvard och i Guds ord. Regelbundenhet och uthållighet i våra kyrkbesök ger ryggrad och inspiration i striden på Kristi sida.

3. Vi behöver helhjärtat sluta upp kring de stora gemensamma kristna aktionerna i vår tid. De är många och behöver vårt initiativ. Vi kan inte längre bara vänta att andra skall ta ansvar. Vi måste komma ifrån inställningen att var och en nödvändigtvis skall göra saker och ting på sitt eget sätt.

4. Vi behöver tänka igenom vad vi gör med pressen. En oerhörd fond av kunskap och klokhet är representerad i vår dagspress. Men tar den alltid de linjer i andliga och folkmoraliska frågor, som vi känner behövs i vår tid? Om den inte gör det, vad gör vi då? Uppfattar vi tidningar som en övermakt, som leder fel och som vi inte kan göra någonting åt? Eller tar vi ansvar med tidningarna i en uppgift som inte alltid är lätt? Säger vi klart till tidningsmännen vad vi menar är rätt och fel? Gör vi oss mödan att skriva insändare för att ge uttryck åt vår övertygelse? Insändare lär höra till de delar av en tid-

ning som läses mest och som har opinionsbildande betydelse.

En tidning som Dagens Nyheter har på kort tid hunnit med att plädera för otrohet i äktenskapet på ledande plats och ge stort utrymme åt material som rekommenderar fria aborter, dödshjälp, ett accepterande av självmordet som moraliskt riktigt.

Vad gör kristna människor med en sådan tidning? Fortsätter de att köpa den? Varnar de andra för den? Använder de den tidningens annonsmarknad? Var och en må handla efter sitt eget samvete. Säkert är att Dagens Nyheter sedan lång tid ödelägger det svenska folkets andliga och moraliska grundval på ett sätt som ingen annan skönjbar kraft i dagens Sverige. Tidningsmän i andra länder undrar hur det svenska folket kan tolerera en tidning med sådana tendenser och hur vi kan låta den bli landets största förmiddagstidning.

5. Vi behöver sluta att stödja Kristi fiender. Sluta med det så, att vi upphör med att använda deras uttryckssätt och schabloner.

Ta t. ex. talet om de tomma kyrkorna, en fras som är osann och sprider klenro alldeles i onödan, när den upprepas av de kristna själva. Det går ju mer än en halv miljon människor i kyrkor och frikyrkor varje vecka. Därtill kommer 400 000 barn i söndagsskolan.

Eller den här frasen om att det skulle ha uppstått sådana förskjutningar i folkets moraluppfattning att man nu borde ändra de moraliska normerna, därför att många inte längre lever efter dem.

Särskilt nedbrytande är det att höra kyrkomän tala i den riktningen. Sådana tankegångar är ju bara en fälla

gillrad för att folk skall sluta att reagera mot det som är oanständigt och orätt. Att det finns vida spridd omoral i folket, det har kyrkan haft anledning att tala om länge. Även om vi tigit still alldeles för mycket. Sedeslösheten blir verkligen inte finare och mindre kränkande för människors värde därför att den breder ut sig. Den gamla omoralen är vad den är, även om den kallas för en ny moral. Låt oss sluta att använda fiendens argumentering och uttryckssätt. Detta är en livsfråga för den stridande kyrkan i vårt land och i hela Europa just nu.

6. Vi behöver tro stort om vår kallelse som kristna. Jesus Kristus är en makt i dag som lyfter, lyser och leder, en makt som helar sår, lindrar smärtor och skänker tro åt den uppgivne som ändå hoppas på hjälp. Vi behöver själva hans hjälp var dag. Kanske är det också någon annan illa medfaren medmänniska, som skulle finna Kristus genom någon av oss.

Trons seger handlar den här dagen om. Det är mer än ord. Det är den möjlighet som ligger framför alla människor. Trons seger skulle på längre sikt kunna leda till boten för nöd, hunger, fattigdom och lidande i vår värld. Kanske är var och en av oss på sitt sätt en nyckelperson i att ge den boten, som vi själva fått, vidare till andra, vidare långt ut i den mänsklighet som vi älskar.

Vårt folk behöver något stort att leva för om vi inte skall förgås i vårt sysslande med oss själva. En uppgift för oss som nation vore att ge en erfarenhet av Kristi höghet ut till världens miljoner, både till dem som redan känner Honom men inte böjer sig för Honom och till dem som ännu aldrig fått möta Honom.

Tjugonde söndagen efter Trefaldighet 1963

TJUGONDE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET

Lukas berättar:

Jesus sade till sina lärjungar: »Finnes någon trogen och förständig förvaltare, som av sin herre kan sättas över hans husfolk, för att i rätt tid giva dem deras bestämda kost — salig är då den tjänaren, om hans herre, när han kommer, finner honom göra så. Sannerligen säger jag eder: Han skall sätta honom över allt vad han äger. Men om så är, att tjänaren säger i sitt hjärta: 'Min herre kommer icke så snart', och han begynner att slå de andra tjänarna och tjänarinnorna och att äta och dricka, så att han bliver drucken, då skall den tjänarens herre komma på en dag då han icke väntar det, och i en stund då han icke tänker sig det, och han skall låta hugga honom i stycken och låta honom få sin del med de otrogna. — Och den tjänare som hade fått veta sin herres vilja, men icke redde till eller gjorde efter hans vilja, han skall bliva straffad med många slag. Men den som, utan att hava fått veta hans vilja, gjorde vad som var slag värt, han skall bliva straffad med allenast få slag. Var och en åt vilken mycket är givet, av honom skall mycket vardas utkrävt, och den som har blivit betrodd med mycket, av honom skall man fordra dess mera.»

Den här bildberättelsen om förvaltaren och hans herre tillhör hos Lukas bergspredikan.

Det är många människor församlade, »otaligt mycket folk», läser vi. Tonen hos Jesus inför de stora skarorna är intensiv precis som i den framställning Matteus ger från samma tillfälle. Jesus har en stor vision för människorna och han ger stora löften åt alla dem som vill tro. Söken först Guds rike, så skall allt detta andra tillfalla eder. Kläder nu Gud så gräset på marken, huru mycket mer skall han icke kläda eder. Det har behagat eder Fader att giva eder riket. — Det är Guds generositet som hela tiden står fram i Jesu ord.

Det är på samma sätt i berättelsen om förvaltaren. Den ger en stor syn för människornas möjligheter. Förvaltaren som är trogen och förståndig, skall få ett ännu mycket större uppdrag. Han skall nå det som antagligen var hans drömmars mål: Han skall bli satt över allt vad hans herre äger. Han skall få åtnjuta sin herres fulla oinskränkta förtroende.

Men den som inte är trogen, han skall bli fråntagen sitt uppdrag. Om förvaltaren i stället för att sköta sina uppgifter börjar slå de andra tjänarna och tjänarinnorna och äta och dricka, så att han blir drucken, blir mötet med hans herre en fruktansvärd stund. Nesa och skam blir hans lott.

Det är fråga om att ta sitt ansvar eller att svika det. Något tredje gives icke.

Nu är den här bilden Jesus tecknat inte avsedd att

vara en undervisning i hur man sköter en gård. Utan det är en metod att på ett begripligt sätt skildra de villkor, som råder för den som fått Guds uppdrag.

Att vara som den trogne förvaltaren är att ta Guds uppdrag på allvar och vara trogen mot det som Han kallar en till. Är man det, säger Jesus, skall uppdraget förstöras och möjligheterna växa. Men för den som inte är trogen, kommer nesa, straff, ödeläggelse.

Principen i allt detta måste vi direkt bejaka utifrån vårt sunda förnuft: Var och en åt vilken mycket är givet, av honom skall mycket varda utkrävt, och den som har blivit betrodd med mycket, av honom skall man fordra dess mera.

Vi är betrodna med Guds uppdrag. Som döpta och konfirmerade har vi fått en utsökt dyrbar gåva att förvalta. Vi har fått lära oss att Gud har en stor mening, ett stort syfte med var och en av oss. Han har inte glömt någon. Vi har fått veta, att Kristus har dött för oss, för att vår synd, våra försummelse, våra felsteg skall kunna bli försonade och förlåtna. Vi har lärt att vi kan dag efter dag vara styrda av Gud och att Gud vill föra oss ut i ett liv där Hans ledande hand låter oss uträtta saker som ligger över vår förmåga. Det ger lyster och spänning åt tillvaron, det lyfter en ut ur tristess och materialism. Det blir en glädje att leva, även om lidande och misslyckande ändå alltid finns med. För oss alla ligger möjligheten öppen att uppleva detta: att få större förtroende och gå framåt.

I den lilla byn Siena i 1300-talets Italien levde en enkel kvinna vid namn Katarina, som hade en brinnande kärlek till Kristus. Gud använde henne. Hon fick hjälpa många människor. Under tider då hon hade ett hårt hus-

hållsarbete i sitt hem, ägnade hon ändå mycken tid åt bön i sin lilla bönekammare. Genom att hon lät sig styras av Gud, blev hon förd rakt in i sin tids skeende. Det smärtade henne mycket att kyrkan levde i en tid av stort förfall. Påven hade flyttat från Rom och levde i Avignon omgiven av lättsinniga och lastbara människor. Katarina drevs av Gud att ingripa för att ändra detta. Hon var övertygad om att påven borde vara i Rom. Trots att hon var kvinna, att hon var ung och saknade boklig bildning tog hon fullt ansvar i enlighet med sin övertygelse och for till Avignon. Hon blev mottagen av påven. Hon hade ingen annan auktoritet än den lydningen för Gud gav henne. Efter hård strid och många motgångar fick hon till sist uppleva hur påven flyttade tillbaka till Rom. Samtidigt fick hon också erfara hur män och kvinnor omkring henne reste sig till en ren och hängiven kamp för sin kyrka för att rädda den ur förnedringen. Katarina av Siena var en vanlig människa. Men hon tog Guds uppdrag mycket allvarligt. Och Gud brukade henne.

Den människa som i dag lever nära Kristus och är villig att gå Guds ärenden, använder Han också till att uträtta saker som ligger långt utöver hennes förmåga.

Det finns sådana människor ut över världen i våra dagar. Men det behövs många fler. Särskilt här i vårt land skulle det behövas många sådana just nu, som verkligen vore trogna förvaltare. Det viktiga är inte att de är märkvärdiga eller felfria. Poängen är att de skall vara trogna mot sin Herre och uppdragsgivare.

Vi kan vara med om att öka den skaran.

I den andra delen av vår berättelse tecknas bilden av en förvaltare som var otrogen. Det gick inte framåt för honom utan bakåt. Han använde sin herres frånvaro till

att slå de andra tjänarna och tjänarinnorna och att äta och dricka, så att han blev drucken. Jag vet inte om han var sämre än många andra men han svek sin herre. Skam och nesa följde och han blev fråntagen sitt uppdrag.

Har detta någon aktualitet för oss? En sak kan vi i varje fall se tydligt: Kristi kyrka blir utsatt för stor nesa och smädelse i dagens Sverige. Guds bud och det som är heligt skymfats i tal och skrift. Sådant som klart strider mot Guds bud godtas hos oss offentligen på ett sätt, som inte sker i något annat kristet land i världen. *De kristna vänjer sig och finner sig. Några till och med applåderar ansträngt.*

Vår predikotext berättar att orsaken till att mannen fick erfara skam och skymf var att han hade varit otrogen sitt förvaltarskap.

I radio gavs i torsdags, den 24 oktober, kl. 19.05 i program 1 en »fickrevy». Där skall ha refererats en motion i riksdagen, som gick ut på att vi borde bygga mer bostäder och mindre kyrkor och bensinmackar. Då förklarade en lustigkurre i programmet att vi borde slå ihop smörjan. Man fick höra en bil köra in på en bensinstation. Den som betjänar bilisten säger: Gapa. Här är oblaten. Han går efter en kanna och säger: Ta en klunk och tro på Gud. Det är ett programinslag i Sveriges radio denna sista vecka.*

*) I radions program 1 måndagen den 4 november kl. 18.25 lästes följande meddelande: »Lyssnare har skrivit till oss och protesterat mot programmet Express kl. 19.05 den 24 oktober, i vilket ett inslag har uppfattats som taktlöst och för den kristna tron kränkande. Även om meningen naturligtvis inte var att skymfa eller såra, beklagar radioledningen att inslaget fick en utformning som väckt anstöt.»

* Det måste vara oerhörda försummelser hos oss kristna, som gör att någonting sådant kan förekomma. Det kan bara förklaras av att vi svikit den förvaltning av Guds rikedomar som blivit oss betrodd.

Det finns flera drag av liknande karaktär som detta program i dagens samhällsprofil. Sådant har den verkan att det bidrar till att ta ifrån människor deras tro och bryter ner känslan av förpliktelse till Guds bud. Det gäller särskilt unga människor som befinner sig i utformningen av sin personlighet och karaktär. Är man utan tro och utan respekt för Guds bud, blir man lätt ett offer för tillvarons hårdhet.

Det är alltid mycket smärtsamt att upptäcka vad ens egna försummelser har kostat andra människor. Man frestas att gå in i dysterhet och självuppgivelse. Det gäller oss var och en och oss alla tillsammans. Men vi kan ta emot förlåtelsens rening. Och vi kan ta fatt uppdraget från Gud, som vi inte skött och säga till oss själva: Bättre nästa gång. Söka oss tillbaka till troheten mot vad Gud givit oss.

När detta börjar ske allmänt bland Sveriges kristna, kommer förutsättningarna för sådant vi nu hört om att försvinna. I ett land där 2 miljoner människor lyssnar på söndagsgudstjänsterna i radio och där nära en miljon människor besöker kyrkor och frikyrkor var vecka, i ett sådant land skulle den kristna opinionen kunna bli ett mäktigt redskap för rätt och rättfärdighet. Det är enbart en fråga om trohet mot vårt förvaltarskap. Naturligtvis kunde vårt lands kristna resa sig och prägla utvecklingen på en hel mängd områden. Då skulle det inte bli tal om en sådan ton mot det heliga som nu förekommer.

Harry Martinsson har i Aniara ett par rader, som är särdeles tillämpliga på vårt läge:

Mot såna gossar borde nog de fromma
stått upp och visat tänderna i tid.
Men fridsamheten var för stor, av bufflar
förvandlades den snart till evig frid.

Vi är illa ute. Men inte så illa att inte en ändring kan inträda. Den fridsamhet, som stillatigande finner sig i det onda, har inte något stöd i Guds ord, och den är inte kristen. Vi behöver bli kvitt den.

Hjälp oss att ej kallt
Se och tåla allt,
Men när det blir brott att tiga,
Kom att våra läppar viga
Och gör rösten varm
Av din kärleks harm

(Sv. ps. 414: 4)

Som människor kallade av Gud är vi oerhört privilegierade. Vi har fått medel i våra händer som gör att vi vet hur livet skall kunna funktionera, både det enskilda och det offentliga livet. Vi har fått klarheten i Guds alltid giltiga bud och vi har fått Jesu Kristi förlåtande och försonande kraft. Eller med andra ord: Vi har tillgången till en stark moralisk energi och vi känner vägen till den avspändhet, den frid i hjärtat som en erfarenhet av Kristi kors ger. Att väl förvalta dessa väldiga gåvor betyder att leva i trohet mot den kallelse som Gud ger var och en av oss. Jag tror, att Gud kallar många kristna i dag att leva i ansvar för andan i hela samhället.

Lever vi för något mindre än Guds uppdrag och Guds

tjänst, har vi stor anledning att hysa oro, och vi skall trängas tillbaka.

Men om vi går in under Guds uppdrag till oss att använda gåvorna Han ger, skall han bruka oss långt utöver vår egen förmåga och vi skall gå framåt.

Någon tredje väg finns inte.

SÖNDAGEN FÖRE DOMSSÖNDAGEN

Matteus berättar:

Jesus sade till sina lärjungar: »Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola aldrig förgås. Men om den dagen och den stunden vet ingen något, icke ens änglarna i himmelen, ingen utom Fadern allena.

Ty såsom det skedde på Noas tid, så skall det ske vid Människosonens tillkommelse. Såsom människorna levde på den tiden, före floden: de åto och drucko, män togo sig hustrur, och hustrur gåvos åt män, ända till den dag då Noa gick in i arken; och de visste av intet, förrän floden kom och tog dem allesammans bort — så skall det ske vid Människosonens tillkommelse. Då skola två män vara tillsammans ute på marken; en skall bliva upptagen, och en skall lämnas kvar. Två kvinnor skola mala på samma kvarn; en skall bliva upptagen, och en skall lämnas kvar. Vaken fördenskull; ty I veten icke vilken dag eder Herre kommer. Men det förstån I väl, att om husbonden visste under vilken nattväkt tjuven skulle komma, så vakade han och tillstodde icke att någon bröt sig in i hans hus. Varen därför ock I redo; ty i en stund då I icke väntan det skall Människosonen komma.»

Det är en skakande och samtidigt uppmuntrande text vi har framför oss, och jag skulle önska att dess budskap finge gå in under skinnet på oss.

Först av allt: den för oss hälsosamt in i verklighetens värld. Vi älskar att gå in i en själupptagenhetens och inbilskhetsens värld, där vi själva förefaller ganska bra. Utan omsvep konstaterar Jesus att verkligheten är att vi alla skall stå till svars för vårt liv inför Gud. Den dagen kommer när vi minst anar det. Därför behöver vi göra oss redo så att vi med tillförsikt kan möta den dagen när som helst.

Det skulle egentligen inte behövas en sådan upplysning för att vi skulle lägga ner all kraft på att leva rätt. Men Kristus känner oss. Han vet hur nära vi har till det hyckleri som låter de goda sidorna av oss träda fram när andra ser på, men ensamma med oss själva, i vårt hjärta tillåter vi oss det som inte tål dagens ljus.

Naturligtvis skulle vi och borde vi vara så sakliga att vi alltid alltigenom önskade leva efter Guds vilja och också inrättade oss så att vi hela tiden levde nära Guds inverkan. Vi kan ordna det så när vi vill. Kanske kan påminnelsen om domens dag och Jesu maning att vara redo bli en väckare för oss att bli helhjärtade och äkta i vår kristendom. Vi behöver det innerligt väl för vår egen skull. Men också för det folks skull som vi är en del av.

Vårt folk har kanske för närvarande inte så aktuellt för sig att den dag skall komma då *alla* skall träda fram inför Guds tron och redovisa sina liv. Det öppna förak-

tet för Guds bud, som vi ofta ser prov på, tyder på det. En dryg del av skulden till att det är så faller på oss, som länge levat i kyrkan och uppträtt som dess förespråkare.

För bara några årtionden sedan fanns det en kristen kulturfront i vårt land med framskjutna positioner i tidningarna och i litteraturen. I dag behärskas dessa media nära nog helt av ateismens och den moraliska dekadensens tillskyndare. Kristen människouppfattning, sanningarna om synd och nåd, helgelse och salighet är hänvisade till den religiösa spalten, om den finns. Den kristna kulturfronten har låtit sig nedkämpas och man har accepterat nederlaget.

Samtidigt finns bland oss kristna tendenser att försöka köpa goodwill i »världen». Betalningsmedlen varierar. Ett är att undvika att ställa Guds bud så klart mot sedeslösheten att det blir en brytning mellan dessa två, som givetvis är oförenliga. Ett annat är att föra en religionsdebatt på ett sådant sätt att man — samtidigt som man kritiserar motståndaren — alltid ger honom medhåll på någon punkt av ren taktik, därför att man inte uthärdar att stå i ett klart motsatsförhållande till den vars erkännande man gärna vill vinna — en debatt utan korset. Ett tredje betalningsmedel är att offentligen förlöjliga trosfränder för att därmed själv framstå som så mycket mer resonabel än de och därmed också mer acceptabel. Det är ett sätt att erbjuda »världen» sig själv i stället för Kristus.

Så har vi en stor obenägenhet att entusiasmeras för något annat än det vi själva hittat på. Därigenom blir vi splittrade, envar sin egen lilla påve, till stor glädje för

själafienden, som med förtjusning använder varje tillfälle att slå den ene kristne med hjälp av den andre.

Alltså: Uppgivelse, inställsamhet, självhävdelse är drag hos oss kristna som innebär ett oerhört svek och som medverkat till att stora grupper av vårt folk varken ställs inför realiteten i Guds dom eller inför möjligheten av ett inifrån bejakat liv i Kristi efterföljd.

Det sedliga förfallet rasar vidare med en hastighet som vi aldrig kunnat drömma om. Nog kunde man på slutet av 20-talet läsa om hur människor riktade in sig på att bryta ner den kristna »förbudsmoralen». Men att detta gick så kvickt beror i högsta grad på brist på intresse och brist på mod att tala ut hos den kristna etikens företrädare. Spekulationerna i otukt och råhet för i dag med sig mer leda, behov av än mer utstuderad stimulans, mer läkarvård för förstörda nerver. Det är helvetet i förskott. Som kristna kan vi inte frånsäga oss ansvaret för detta. Likt prästen i liknelsen om den barmhärtige samariten går vi förbi människor som ligger slagna. I vår iver att behaga andra upptäcker vi dem överhuvudtaget inte.

Vi behöver lyssna på budskapet om domen.

»Då skola två män vara tillsammans ute på marken; en skall bli upptagen och en skall lämnas kvar. Två kvinnor skola mala på samma kvarn; en skall bli upptagen, en skall lämnas kvar.» Vi vet inte vem den ena eller andra är. Det skall bli en överraskning. Också i den stora domsscenen där Jesus skildrar hur en del skall föras åt vänster och en del åt höger, kommer för var och en hans öde som en chock. Alla frågar: Varför just jag?

Här finns en överensstämmelse mellan bibelns människouppfattning och den moderna människoforskningens rön. Vi har lärt mycket de senaste årtiondena om att

människan inte vet vad som försiggår inom henne, Hon är inte herre i eget hus. Vad som djupast sker i henne är, när det väl avslöjas, en stor överraskning. För Jesus är det dock helt klart att människan kan bli redo för räknenskapsdagen. Hon kan inrätta sig så att hon kan möta den med förtröstan. Han antyder riktningen i de inledande raderna i stycket vi har framför oss. »Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola aldrig förgås.»

Jesu ord är någonting fast för alla tider bestående och giltigt, en källa att ösa ur för slakten och folk. Därför blir Nya Testamentet aldrig föråldrat. Fast dess innehåll är nära två tusen år glimrar det av liv och aktualitet. Det skiljer sig från så gott som allt vi känner av liknande ålder därigenom att det förmår tala rakt in i människors individuella och sociala situation nu och där vägleda och upplysa. Detta beror på att Guds Ande lever och verkar i denna litteratur.

Människor som står mitt i nutidens arbetsliv och produktionsliv i gruvor och industrier, affärsverksamhet och sjukhus finner den inspirerande kraften i Jesu ord i sitt arbete. Det hjälper dem att öka möjligheterna till samverkan. Det förändrar deras motiv i grunden så att omsorgen om de människor som skall betjänas genom arbetet kommer före den egna vinningen. Det blir mer glädje i uppgiften och i samvaron.

Jesu ord innehåller de högsta etiska bud vi känner. »Älsken edra ovänner och bedjen för dem som förfölja eder.» I Hans ord finns normer för den enskilde och för gemenskapen som inte växlar med samhällets förändringar utan alltid ger möjlighet till klara bedömningar om rätt och orätt. Alla som känner Kristusgestalten vet att

Hans bud är det högsta en människa kan ta som riktningsgivare för sitt liv och för samhällets.

Jesu ord innehåller lösningen på den anspänning och den sorg över misslyckanden som en hög moralisk målsättning medför hos den ärlige. Mästaren gav själv människor som syndat förlåtelse och vänskap. Han tog in Petrus i sin gemenskap fast han hade förnekat sin Herre. Petrus fick motta stora maktpåliggande uppdrag. En nära samhörighet gav Jesus åt var och en — även den mest misslyckade — som ville vända ondskan ryggen och gå vidare. Sådant är ett under. Mänskligt förnuft kan inte konstruera en sådan möjlighet. Men Guds nåd skapar den. Vi kan bli accepterade och älskade av Gud sådana vi är och samtidigt stärkas i vår önskan att leva efter Hans vilja.

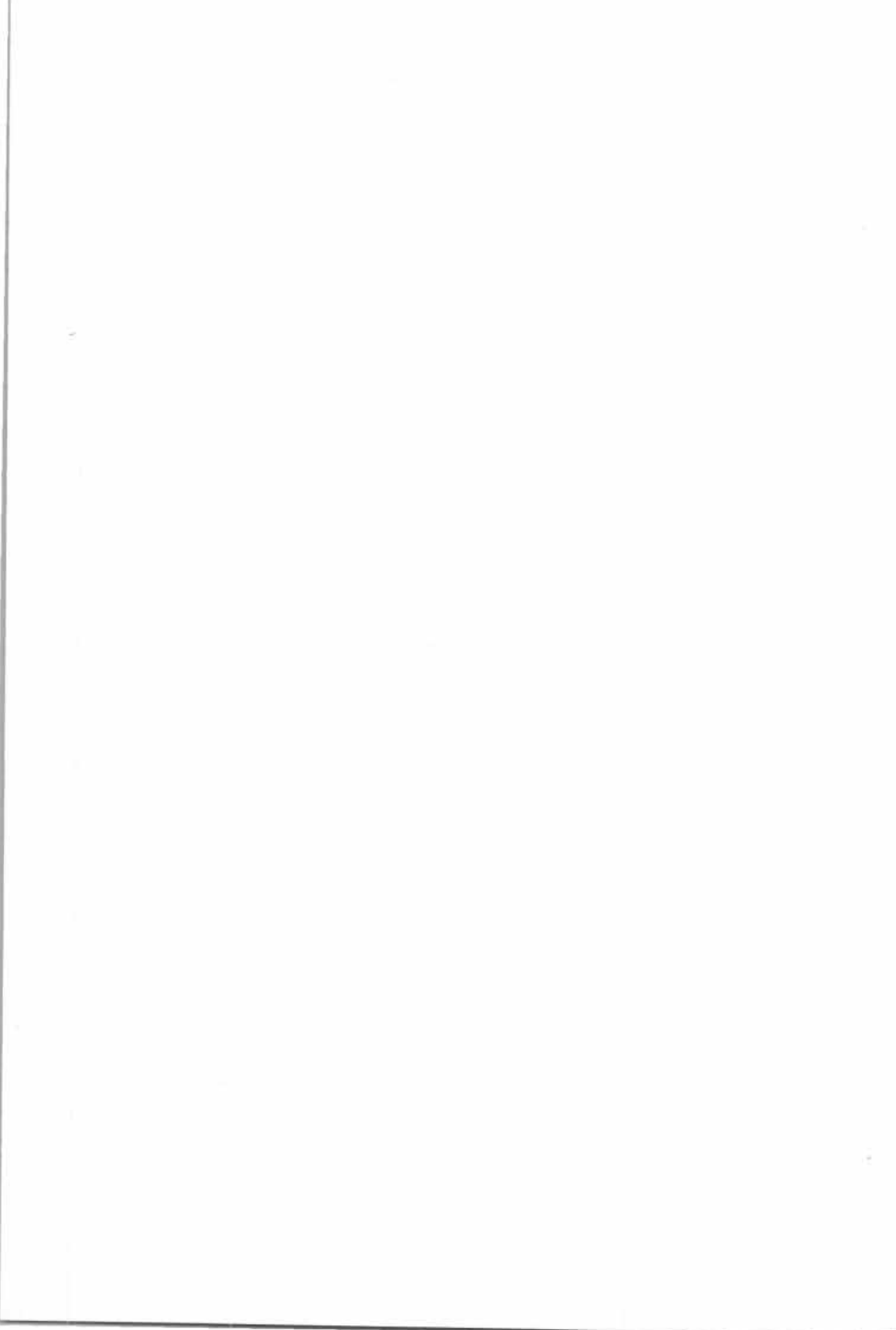
Detta är hoppet för varje människa, som vill ta emot det. Det är det enda hoppet för vår kultur. Utan det kommer vårt folk att förinta sig självt.

Vårt folk skulle kunna gå ut ur sin bitterhet och självupptagenhet och finna en vänskap med Gud, som skulle ge det etisk kraft och omtänksamhet om andra länder.

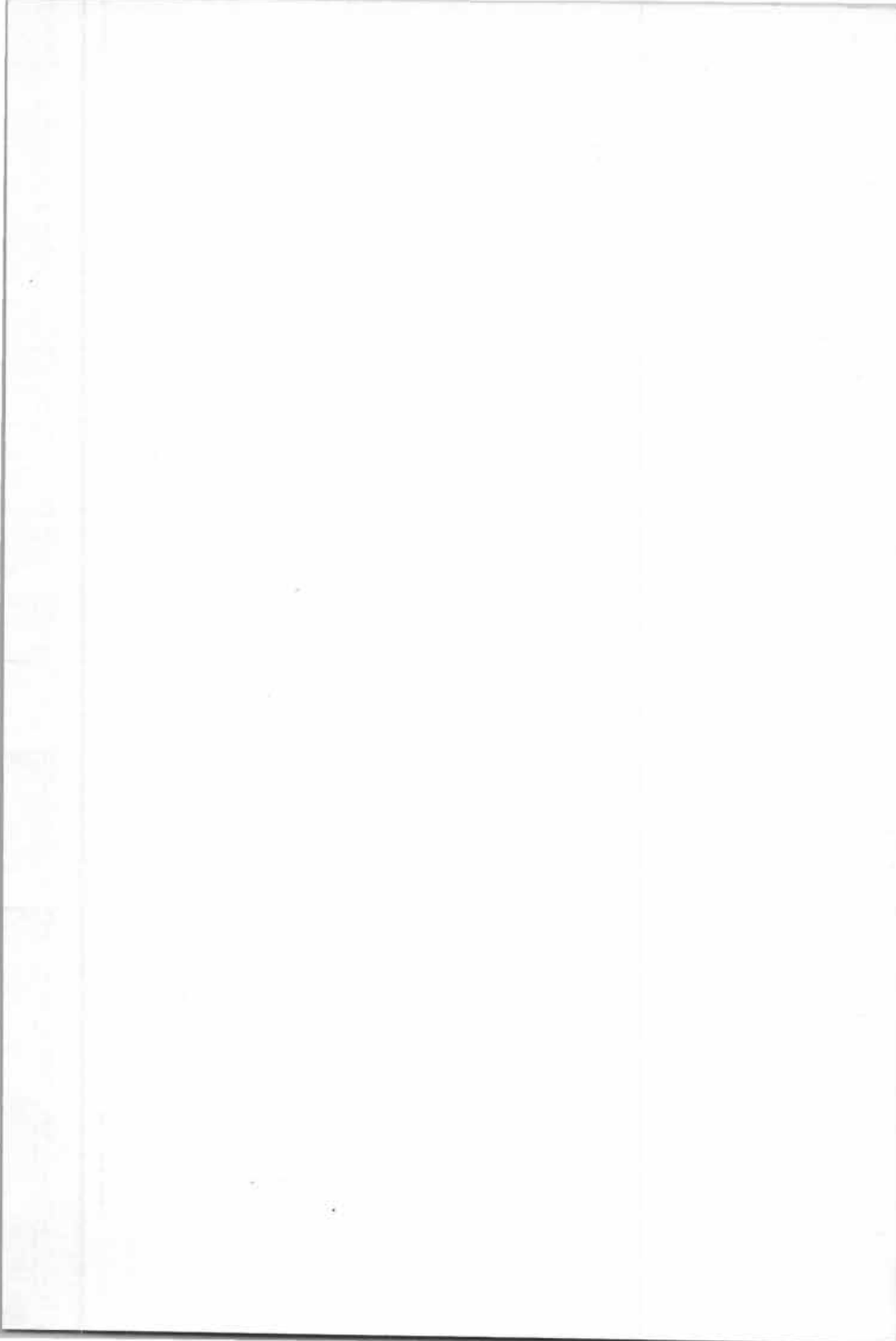
Kyrka och frikyrka skulle kunna tala mitt i nationens liv om rättfärdighet och orättfärdighet, synd och frälsning och skapa en ström av rent liv, som inspirerade ungdomen och gav den äldre generationen självförtroende och värdighet.

Inför domsperspektivet håller Jesu ord att sätta sin lit till. Det lyfter varje dag våra innersta motiv när vi öppnar oss för dess inträngande, djuppejlande inverkan. Det erbjuder den frälsning från synd och skuld, som Kristi kors ensamt skänker.

Pris 3 kr.